

УСТАВ

НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ "ПРОСВЕТА - 1928"

с. Момина клисура, общ. Белово, обл. Пазарджик

*ИЗМЕНЕН И ДОПЪЛНЕН ОТ ОБЩО ОТЧЕТНО-ИЗБОРНО СЪБРАНИЕ
ПРОВЕДЕНО НА 24.03.2022 г.*

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. С този устав се уреждат наименованието и седалището на народното читалище, целите, източниците на финансиране, издръжката, органите на управление и контрол, и техните правомощия, начина на избирането им, реда за свикването им и за вземане на решения, начина за приемане на членове и прекратяване на членството, както и реда за определяне на членския внос и прекратяването на народните читалища.

Чл.2.(1) Народно читалище „Просвета -1928” е самоуправляващо се българско културно-просветно сдружение, със седалище в село Момина клисура, общ. Белово, област Пазарджик което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В неговата дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

(2) Читалището е юридическо лице с нестопанска цел и подлежи на вписване в регистъра на Окръжния съд гр. Пазарджик

Чл.3. Отношенията на читалището с Общинската управа гр. Белово се характеризират с уважение, партньорство при обсъждане проблемите на културата в Общината и взаимодействие при запазване на своята автономия.

Чл.4. Народното читалище може да се сдружава с други читалища за постигане на своите цели, за провеждане на съвместни дейности и инициативи при условията и по реда установен от Закона за народните читалища без ограничаване самоуправлението на собствената си дейност и имоти.

Чл.5. Читалището се наблюдава, подпомага и подкрепя в дейността си от Министъра на културата.

ГЛАВА ВТОРА

ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ

Чл. 6. (1) Целите на народно читалище „ Просвета – 1928 ” са да задоволява потребностите на гражданите, свързани със:

1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в с. Момина клисура;
2. запазване на местните обичаи и традиции;
3. разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. осигуряване на достъп до информация.

(2) За постигане на целите по ал. 1 читалището извършва основни дейности, като:

1. уреждане и поддържане на библиотеки, читални, фото-, филмо- и видеотеки, както и създаване и поддържане на електронни информационни мрежи;
2. развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;
3. организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове, кино- и видеопоказ, празненства, концерти чествания и младежки дейности;
4. събиране и разпространяване на знания за родния край;
5. създаване и съхраняване на музейни колекции съгласно Закона за културното наследство;
6. предоставяне на компютърни и интернет услуги.

(3) Народното читалище може да развива и допълнителна стопанска дейност със социална насоченост, в сферата на физическата култура, здравеопазването, информацията, взаимодействията с училищата и църквата, и друга, свързана с предмета на основната им дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използват приходите от нея за постигане на определените в устава им цели. Народното читалище не разпределя печалба.

(4) Допълнителните дейности не могат да създават условие за нарушаване на добрите нрави, да противоречат или рушат националното самосъзнание.

(5) Народното читалище няма право да предоставя собствено или ползвано от него имущество възмездно или безвъзмездно:

1. за хазартни игри и нощни заведения;
2. за дейност на нерегистрирани по Закона за вероизповеданията религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности;
3. за постоянно ползване от политически партии и организации;
4. на председателя, секретаря, членовете на настоятелството и проверителната комисия и на членовете на техните семейства.

ГЛАВА ТРЕТА

ЧЛЕНСТВО

Чл.7. Приемането на нови читалищни членове става чрез подаване на писмено заявление до председателя на читалището и заплащане на членски внос.

Чл.8. (1) Членовете на читалището са индивидуални, колективни и почетни.

(2) Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни:

1. действителните членове са лица, навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членски внос и имат право да избират и да бъдат избирани;

2. спомагателните членове са лица до 18 години, които нямат право да избират и да бъдат избирани; те имат право на съвещателен глас. Желателно е да участват в дейността на читалището.

(3) Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалищата, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в общото събрание. Колективни членове могат да бъдат:

1. професионални организации;
2. стопански организации;
3. търговски дружества;
4. кооперации и сдружения;
5. културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи.

(4) Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги за развитието на читалището. Утвърждаването им става с решение на Общото събрание.

Чл.9. Членовете на читалището с глас имат право на информация за решенията на Настоятелството, за състоянието и използването на материалната база и имотите, за изпълнение на бюджета, за дейността на читалищния съюз, в който членува читалището.

Чл.10. (1) Членовете на читалището с право на глас са носители на особени права и отговорности за съхраняването и обогатяването на имуществото на читалището.

(2) Членовете на читалището са длъжни:

1. да спазват устава на Читалището.
2. да плащат редовно годишния си членски внос.
3. да опазват имуществото на читалището.
4. да участват в дейността на Читалището, според възможностите и интересите си.
5. да не уронват доброто име на Читалището.

Чл.11. Членството в читалището може да се прекрати от съответния орган в следните случаи:

1. При не плащане на членския внос за повече от една година поради отпадане, с решение на Настоятелството.
2. По молба на член до Настоятелството- по собствено желание .
3. При грубо нарушаване на Устава, непристойно поведение уронващо авторитета и името на читалището, посегателство върху имуществото на читалището и след като са взети безрезултатно всички мерки за изправяне на виновния и изключване от Общото събрание на читалището.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

УПРАВЛЕНИЕ

Чл.12. Орган на читалището са **ОБЩОТО СЪБРАНИЕ, НАСТОЯТЕЛСТВОТО** и **ПРОВЕРИТЕЛНАТА КОМИСИЯ.**

Чл.13. (1) Върховен орган на читалището е **ОБЩОТО СЪБРАНИЕ.**

(2) Общото събрание на читалището се състои от всички членове на читалището, имащи право на глас.

Чл.14. (1) ОБЩОТО СЪБРАНИЕ:

1. изменя и допълва устава;
2. избира и освобождава членовете на настоятелството, проверителната комисия и председателя;
3. приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността на читалището;
4. изключва членове на читалището;
5. определя основни насоки на дейността на читалището;
6. взема решение за членуване или за прекратяване на членството в читалищно сдружение;
7. приема бюджета на читалището;
8. приема годишния отчет до 31 март на следващата година;
9. определя размера на членския внос;
10. отменя решения на органите на читалището;
11. взема решение за прекратяване на читалището;
12. взема решение за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството или отделни читалищни членове.

(2) Решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на читалището.

Чл.15. (1) Редовно общо събрание на читалището се свиква от настоятелството най-малко веднъж годишно. Извънредно общо събрание може да бъде свикано по решение на настоятелството, по искане на проверителната комисия или на една трета от членовете на читалището с право на глас. При отказ на настоятелството да свика извънредно общо събрание, до 15 дни от постъпването на искането проверителната комисия или една трета от членовете на читалището с право на глас могат да свикат извънредно общо събрание от свое име.

(2) Поканата за събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпис или връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата на читалището и на други общодостъпни места в общината, където е дейността на читалището, трябва да бъде залепена поканата за събранието.

(3) Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събранието се отлага с един час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно общо събрание.

(4) Решенията по чл. 14, ал. 1, т. 1, 4, 10, и 11 се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

(5) Две трети от членовете на общото събрание на народното читалище могат да предявят иск пред окръжния съд по седалището на читалището за отмяна на решение на общото събрание, ако то противоречи на закона или устава.

(6) Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

(7) Прокурорът може да иска от окръжния съд по седалището на читалището да отмени решение на общото събрание, което противоречи на закона или устава, в едномесечен срок от узнаване на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Чл.16. (1) Изпълнителен орган на читалището е настоятелството, което се състои най-малко от трима членове, избрани за срок до 3 години. Същите да нямат роднински връзки по права и сребрена линия до четвърта степен.

(2)НАСТОЯТЕЛСТВОТО:

1. свиква общото събрание;
2. осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;
3. подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет на читалището и утвърждава щата му;
4. подготвя и внася в общото събрание отчет за дейността на читалището;
5. назначава секретаря на читалището, определя заплатата и утвърждава длъжностната му характеристика;
6. прави преглед на членството на всеки шест месеца;
7. решава въпроси за откриване и закриване на художествено творчески колективи, школи, клубове и други форми на работа;

8. на заседанията на Настоятелството се кани със съвещателен глас, Секретарят на читалището, ако не е член на Настоятелството;

9. членовете на Проверителната комисия могат да присъстват на заседанията на Настоятелството със съвещателен глас;

10. настоятелството се свиква от Председател, Секретар, или по искане на една трета от настоятелите;

11. внася предложение в Община Белово и други органи и организации за строителство, реконструкция, модернизация, поддържане, ремонтване и обзавеждане на сградата, за създаване на материални, финансови и кадрови условия за развитие на дейността;

12. взема решение за участие по проекти и осигурява тяхното разработване и изпълнение;

13. взема решения за отдаване на имоти под наем, спазвайки чл.6, ал.5 от настоящия устав;

14. взема решения за освобождаване и назначаване на работещите щатни и хонорувани служители на читалището, за сключване на договори с други физически и юридически лица и разкриване на съвместни културно-просветни дейности;

15. взема решения за морално и материално стимулиране на работещите по щат и индивидуални договори;

16. ръководи цялостната дейност на читалището и взема решения по всички въпроси, отнасящи се до работата и имуществото на читалището /непротиворечащи на Закона за народните читалища/

(3) Настоятелството взема решение с мнозинство повече от половината на членовете си.

Чл.17. (1) Председателят на читалището е член на настоятелството и се избира от общото събрание за срок до 3 години.

(2) ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ:

1. организира дейността на читалището съобразно закона, устава и решенията на общото събрание;

2. представлява читалището;

3. свиква и ръководи заседанията на настоятелството и председателства общото събрание;

4. отчита дейността си пред настоятелството;

5. сключва и прекратява трудовите договори със служителите съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на настоятелството;

6. заверява разходните документи;

7. наблюдава работата на Секретаря на читалището по организацията на текущата работа.

Чл.18. (1) СЕКРЕТАРЯТ на читалището е щатният организатор на текущата му дейност.

1. организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;

2. замества председателя при неговото отсъствие;

3. организира текущата основна и допълнителна дейност;

4. отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;

5. представява читалището заедно и поотделно с председателя.

(2) Настоятелството и Председателят подкрепят Секретаря неговата ежедневна работа, помагат му да израсне като читалищен експерт, без да се намесват грубо и отнемат компетенциите му, освен чрез решение на Настоятелството.

Чл.19. (1) С изтичане мандата на едно Настоятелството договорът със Секретаря не се прекратява. Новото Настоятелство може да прекрати договора само при наличие на груби нарушения по Кодекса на труда и ако доказано не се справя с работата си.

(2) Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и по сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/съпруга на председателя на читалището.

Чл.20. (1) Броят на членовете на проверителната комисия се определя от Общото събрание, но не по малко от трима избрани за срок до 3 години.

(2) Членове на проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудово правни отношения с читалището или са роднини на членове на настоятелството, на председателя или на секретаря по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен.

(3) Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на настоятелството, председателя и секретаря на читалището по спазване на

закона, устава и решенията на общото събрание чрез периодични проверки на финансовото и организационно състояние на читалището

(4) Проверителната комисия има право да присъства на заседанията на читалищното настоятелство, провежда самостоятелни заседания и изготвя доклади за Общите събрания

(5) При констатирани нарушения проверителната комисия уведомява общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление и органите на прокуратурата.

Чл.21. Не могат да бъдат избирани за членове на настоятелството и на проверителната комисия, и за секретари лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер.

Чл.22. Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларации за конфликт на интереси при условията и по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на интернет страницата на съответното читалище.

Чл.23. Членовете на настоятелството, проверителната комисия и председателят имат право на възнаграждение за дейността си и участието в заседания на съответните органи.

ГЛАВА ПЕТА

ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИИ

Чл.24. (1) Народно читалище „ Просвета - 1928” ползва масивна сграда, със застроена площ 357 кв.м., намираща се в с. Момина клисура, кв.36, УПИ VII на ул. „Проф. Христо Т. Вакарелски“ №...., построена през 1951г., с учредено безвъзмездно право на ползване за постоянно, с Решение № 27 / 25.03.1998 г. на Общински съвет – Белово и Заповед № 3332 / 18.112005 г. на Кмета на община Белово.

(2) Имуществото се състои от дълготрайни материални активи и малоценни материали, подарени на читалището, придобити с негови собствени средства или предоставени за стопанисване от Община Белово

Чл.25. Читалището полага еднакви грижи на добър стопанин за опазване и обогатяване както на собственото, така и на ползваното имущество.

Чл.26. (1) Народно читалище „ Просвета - 1928.” се финансира от Министерство на културата;

(2) читалището набира средства от следните източници:

1. членски внос;
2. културно-просветна и информационна дейност;
3. субсидия от държавния и общинските бюджети;
4. наеми от движимо и недвижимо имущество;
5. дарения и завещания;
6. платени културни, информационни и други дейности;
7. други приходи.

Чл.27. (1) Предложенията за годишната субсидия за читалищата по общини, нормативите и механизмът за нейното разпределяне се разработват от Министерството на културата съгласувано с областните администрации и общините.

(2) С решение на общинския съвет Белово читалището може да се финансира допълнително над определената по ал. 1 субсидия със средства от собствените приходи на общината.

(3) Гласуваната от общинския съвет субсидия за читалището, определена на основата на нормативи и по реда на ал. 2, не може да се отклонява от общината за други цели.

(4) Единния читалищен бюджет се формира от всички приходоизточници - собствени и от субсидии.

Чл.28. (1) Предвидените по държавния и общинския бюджет средства за читалищна дейност се разпределят между читалищата от комисия с участието на представител на съответната община и на всяко читалище от общината, и се предоставят на читалищата за самостоятелно управление.

(2) При недостиг на средства за ремонта и поддръжката на читалищна сграда средствата се осигуряват от общинския съвет.

Чл. 29. (1) Читалището не може да отчуждава недвижими вещи и да учредява ипотека върху тях.

(2) Движими вещи могат да бъдат отчуждавани залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени само по решение на настоятелството.

Чл.30. (1) Читалищното настоятелство изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание.

(2) Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя в Общинска администрация гр. Белово

Чл.31. (1) Председателят на читалището ежегодно в срок до 10 ноември представят на кмета предложения за своята дейност през следващата година.

(2) Кметът на общината внася направените предложения в общинския съвет, който приема годишна програма за развитие на читалищната дейност в община Белово

(3) Програмата по ал. 2 се изпълнява от читалищата въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с кмета на общината.

(4) Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на община Белово и общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 2 и за изразходваните от бюджета средства през предходната година.

(5) Докладите по ал. 4 на читалищата на територията на община Белово се обсъждат от общинския съвет на първото открито заседание след 31 март с участието на представителите на народните читалища - вносителите на докладите.

ГЛАВА ШЕСТА

ПРЕКРАТЯВАНЕ ЧИТАЛИЩЕТО

Чл.32. (1) Читалището може да бъде прекратено по решение на общото събрание, вписано в регистъра на окръжния съд. То може да бъде прекратено с ликвидация или по решение на окръжния съд, ако:

1. дейността му противоречи на закона, устава и добрите нрави;
2. имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;
3. е налице трайна невъзможност читалището да действа или не развива дейност за период две години. В тези случаи министърът на културата изпраща сигнал до прокурора за констатирана липса на дейност на читалище;
4. не е учредено по законния ред;
5. е обявено в несъстоятелност.

(2) Прекратяването на читалището по решение на окръжния съд може да бъде постановено по искане на прокурора, направено самостоятелно или след подаден сигнал от министъра на културата

(3) Прекратяването на читалището по искане на прокурора се вписва служебно.

Чл.33. Общото събрание може да взема решение за прекратяване на читалището, ако са изчерпани всички възможности и не съществуват никакви условия за трайна дейност на читалището.

Чл.34. Читалищното сдружение, в което е членувало прекратеното читалище, не може да претендира за разпределянето на имуществото на това читалище.

Чл.35. За неуредените в този устав случаи се прилага Законът за юридическите лица с нестопанска цел.

ГЛАВА СЕДМА

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.

Чл.36. Председател и/или секретар на читалище, който предостави имущество в нарушение на чл. 6, ал. 5, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв. и с лишаване от право да заема изборна длъжност в читалището за срок 5 години.

Чл.37. Председател на читалище или представляващ читалищно сдружение, който не заяви вписване в регистъра на читалищата или читалищните сдружения в срока по чл. 10, ал. 3 от Закона за народните читалища се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл.38. Председател на читалище, който не представи доклад за изпълнението на читалищните дейности и за изразходваните от бюджета средства в срока по чл. Чл.31.а., ал. 4, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл.39. (1) Нарушенията се установяват с актове на:

1. оправомощени от министъра на културата длъжностни лица - за нарушения по чл. 37;

2. кмета на община Белово или оправомощени от него длъжностни лица - за нарушенията по чл. 36 и 38.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министър, съответно от кмета на общината.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Събраните глоби за нарушения по чл. 37 се внасят в Национален фонд „Култура“.

ГЛАВА ОСМА

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ КЪМ УСТАВА НА НЧ „ПРОСВЕТА – 1928”, С. МОМИНА КЛИСУРА

Чл.40. (1) Читалището има кръгъл печат с надпис: "Народно читалище „ Просвета – 1928 ” общ. Белово” в окръжност, в средата с разтворена книга и слънце, и текст „Народно читалище Просвета -1928 г.” с. Момина клисура

(2) Празникът на читалището е: 24 май

Чл.41. (1) Този устав е разработен от Общото събрание на НЧ „ Просвета -1928 г.”, в съответствие с изискванията от ЗНЧ Обн.ДВ., бр.89 от 22 Октомври 1996г и последно изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009 г.

(2) Уставът е приет на Общо отчетно-изборно събрание на НЧ ” Просвета – 1928 г.”, в с. Момина клисура и е подписан от учредителите и председателя.